

*Ledande experter
för en levande värld.*

Inventering av groddjur 2020
Riksväg 62, Forshaga-Deje
Ramböll Sverige AB

Titel: Inventering av groddjur 2020, Riksväg 62, Forshaga - Deje

Version: 1

Datum: 2020-05-10

Uppdragsgivare: Ramböll Sverige AB

Uppdragsnummer: 3019-06

Dokumentnamn: 3019-06_Rapport_Inventering_groddjur_ver1

Rapport genomförd av: Fredrik Winterås, Dennis Jonason

Rapport granskad av: Sofia Berg

Rapport verifierad av: Sofia Berg

Bilder: Sofia Berg och Fredrik Winterås

Inventering av groddjur i småvatten utmed riksväg 62, sträckan Forshaga – Deje. Damen vid lokal 5 hyser en population av mindre vattensalamander. Vid lokal 8 observerades groddrom vilket visar på att lokalen nyttjas som lekvatten för vanlig groda eller åker-groda. Vid Visterudsmossen, lokal 6, återfanns inga groddjur vid denna inventering. Mossen och våtmarkskomplexet utgör dock en mycket lämplig lokal för groddjur och flera arter har observerats vid tidigare inventeringar.

Innehållsförteckning

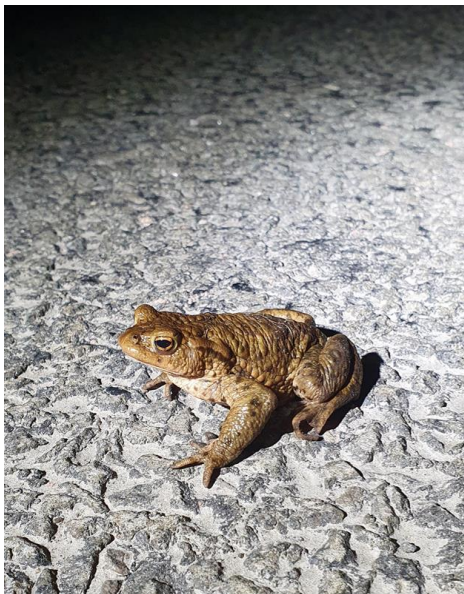
1	Inledning	1
1.1	Uppdraget	1
2	Metod	3
2.1	Fältinventering	3
2.2	Värde för groddjur	3
2.2.1	Biotopkvalitéer för groddjurslokaler	3
2.3	Tidigare studier	4
3	Resultat	5
3.1	Väderförhållanden	5
3.2	Fältinventering	6
3.2.1	Redovisning av groddjurslokaler	7
4	Referenser	11

1 Inledning

Trafikverket avser bredda och införa mötesseparering av delar av riksväg 62 mellan Norra infarten till Forshaga och Deje. Av sträckan på ca 7,5 km (figur 2) kommer ca 4,1 km att breddas till 14 m medan resterande kommer att bibehålla nuvarande bredd (9 m), men ges nytt ytskikt. I samband med detta kommer hastigheten att höjas till 100km/h. Åtgärdernas primära syften är att förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet för aktuell sträcka.

För vägsträckan finns ett flertal groddjurslokaler som tidigare har hyst en eller flera av arterna vanlig groda, åkergroda, vanlig padda, större vattensalamander och mindre vattensalamander (Artportalen, Trafikverket 2012). Samtliga av dessa arter är fridlysta enligt artskyddsföreningen. Åkergroda och större vattensalamander har vidare ett utökat skydd och är upptagna i artskyddsförordningen.

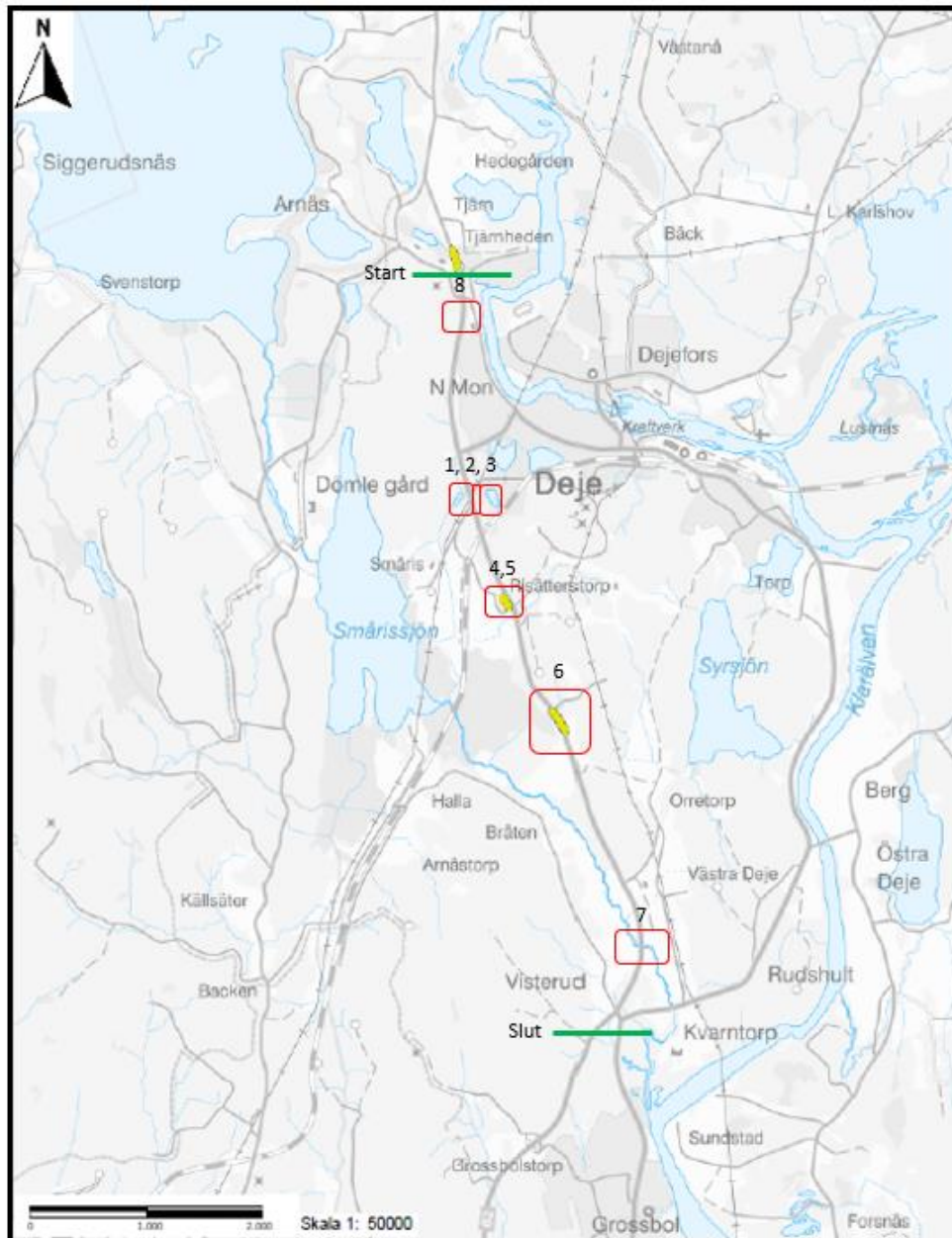
En breddning av vägen, ökad hastighet och på sikt en ökad trafikmängd gör att den barriär riksväg 62 utgör för groddjur riskerar att öka. En sådan barriär kan vidare innebära ökad mortalitet för arterna som behöver röra sig över vägen för att nå lekvatten och/eller övervintringsplatser (figur 1).

Figur 1. Vanlig padda på vägbanan, en vanlig syn vid konfliktpunkter mellan väg och groddjur. Bilden är ej från aktuell utredningssträcka.

1.1 Uppdraget

EnviroPlanning AB har fått i uppdrag av Ramböll Sverige AB att genomföra en naturvärdesinventering utmed riksväg 62 mellan Forshaga och Deje (figur 2). I inventeringen ingår fördjupade artinventeringar av groddjur. I denna rapport presenteras inventerade lokaler för groddjur samt påträffade arter.

Figur 2. Utredningsområdet utmed riksväg 62 mellan Forshaga i söder och Deje i norr. Gröna markeringarna visar utredningsträckans start och slut. Groddjurslokaler som har besökts i fält är markerade i rött. Gula linjer visar sedan tidigare utpekade behovssträckor för groddjurspassager (Trafikverket 2012). Vid lokal nr. 6 anlades en grod-kräldjurstunnel 2014.

2 Metod

2.1 Fältinventering

Fältinventeringen genomfördes genom två fältbesök, både dagtid och nattetid vid varje besök, av biologen Fredrik Winterås, EnviroPlanning AB. Fältbesöken ägde rum 9-10 april och 7-8 maj 2020. Vattnet och dess omgivande miljö dokumenterades genom textbeskrivningar och foto under dagtid, likaså påträffade groddjur och romklumpar. Väderförhållanden (sol, regn, vindstyrka, temperatur) registrerades vid samtliga fältbesök. Varje fältbesök nattetid startades med att lyssna efter spelande djur. Genom att långsamt vandra runt hela vattenförekomstens strandlinje inventerades groddjurslokalerna efter vuxna individer och romklumpar med hjälp av pannlampa. Antal arter, individantal och romklumpar noterades för varje lokal. De lokaler som hyste spelande groddjur alternativt romklumpar registrerades som reproduktionsområden för groddjur.

2.2 Värde för groddjur

Varje inventerad lokal klassificeras efter dess betydelse för groddjur enligt följande 3-gradiga skala:

- ◆ Klass 1: Högt värde för groddjur
- ◆ Klass 2: Visst värde för groddjur
- ◆ Klass 3: Lågt eller obefintligt värde för groddjur.

För att ett vatten ska hysa ett högt värde för groddjur ska det antingen påträffas flera arter (minst tre) alternativt en art som förekommer i ett livskraftigt bestånd. För att vattnet ska hysa ett visst värde för groddjur ska det antingen förekomma minst en art alternativt råda sådana förhållanden som gör vattnet lämpligt som groddjurslokal, se mer under biotopkvalitéer nedan. För att ett vatten ska hysa lågt eller obefintligt värde för groddjur ska inga groddjur förekomma. Det ska vidare råda sådana förhållanden som gör vattnet direkt olämpligt som groddjurslokal, se mer under biotopkvalitéer nedan. Metodiken följer av Trafikverket framtagen manual för konfliktpunkter med vägsträcka (Helldin 2017).

2.2.1 Biotopkvalitéer för groddjurslokaler

Följande faktorer bedöms bidra positivt till en vattenförekomsts lämplighet som reproduktionslokal för groddjur:

- ◆ Vattenförekomster som ej torkar ut (ej strömmande vatten)
- ◆ Storlek på vatten (större desto bättre)
- ◆ Förekomst av undervattensvegetation
- ◆ Förekomst av skyddande vegetation som minskar predation från luften

Följande faktorer bedöms bidra negativt till en vattenförekomsts lämplighet som reproduktionslokal för groddjur:

- ◆ Strömmande vatten
- ◆ Risk för uttorkning under perioden för yngeltillväxt
- ◆ Förekomst av fisk och kräftor
- ◆ Igenväxning

2.3 Tidigare studier

Utmed vägsträckan har groddjursinventeringar utförts tidigare. Trafikverket gav år 2010 ut en rapport (reviderad 2012), "Konfliktpunkter mellan groddjur och vägar i Trafikverkets Region Väst". Två konfliktpunkter på vägsträckan Forshaga – Deje pekades ut. Vid Visterudsmossen (lokal nr. 6) har ytterligare inventeringar utförts. En 150 meter lång plastbarriär placerades på sträckan för att räkna groddjur i området som vill passera vägen. Inventeringen ledde till byggnation av en grod- och kräldjurspassage på plats, se figur 3. Konflikt-punkt nummer två pekades ut vid

Risätterstorp efter tips från kommunen (lokal nr. 4). Vid en tidigare groddjur-inventering 1993 fann man fynd av vanlig groda, åkergroda, vanlig padda, större vattensalamander och mindre vattensalamander. Norr om utrednings-sträckan finns ytterligare en utpekad konfliktsträcka i höjd med Svarttjärn och Tjärnheden. Vid inventering 2008 och 2009 fann man en del grodor och gro-drom i diket. (Trafikverket 2012).

Figur 3. Befintlig groddpassage vid lokal nr. 6, byggd 2014.

Ytterligare en studie har gjorts angående groddjurspassagers funktion, år 2018 av Trafikverket och SLU (Håkansson & Helldin 2018). Rapporten visar behov av röjning och underhåll av groddjurspassager, särskilt när passagera har funnits en längre tid. Passagen utmed riksväg 62 var vid inventeringstill-fället i bra skick.

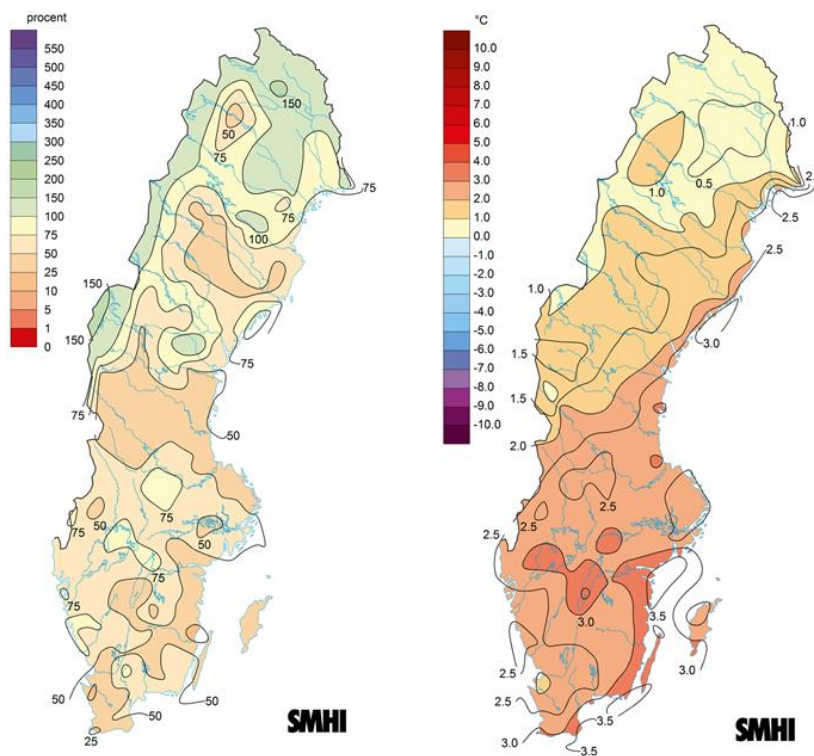
3 Resultat

3.1 Väderförhållanden

Tabell 1 visar väderförhållanden vid de två fältbesök som genomfördes vid varje lokal. Totalt inventerades 8 lokaler (se figur 2). April 2020 var enligt SMHI mild, blåsig och torr (SMHI 2020) (figur 4).

Tabell 1. Väderförhållanden vid fältinventeringar.

Väderförhållanden/datum	9-10 april	7-8 maj
Temperatur (°C)	2 °C	11 °C
Väder	Stjärnklar himmel	Klar himmel med enstaka stackmoln
Vind	Svag	Svag

Figur 4. Nederbördens avvikelse från det normala under april 2020 till vänster och medeltemperatures avvikelse från det normala under april 2020 till höger.

3.2 Fältinventering

Vid lokalerna 1-4, 6 och 7 (se figur 2) intill riksväg 62 observerades inga spelande djur, vuxna individer, yngre individer eller rom. Vid dammen, lokal nr. 5, hittades fyra individer av mindre vattensalamander vid besök 2. Groddrom observerades på lokal nummer 8.

Flertalet av lokalerna har en potential att utgöra leklokaler för groddjur och därför bedöms de ha ett visst värde för groddjur (klass 2). Vid befintlig groddjurspassage intill lokal nr 6, observerades inga groddjur vid besök. Lokalen bedöms ändå vara värdefull på grund av sin mosaik-artade karaktär och resultat vid tidigare inventeringar som har utförts (Trafikverket 2012) (figur 5). Det stora anslutande myrområdet är svårt att inventera på grund den dåliga bärigheten i marken.

Figur 5. Lokal nr. 6, ett större våtmarksområde. Notera befintliga grod- och kräldjurspassager utefter väg.

3.2.1 Redovisning av groddjurslokaler

Nedan redovisar samtliga inventerade groddjurslokaler. Lokalnummer hänvisar till karta i figur 2.

Tabell 2. Resultat från groddjursinventering av lokal nr 1

Lokal 1	Area: 150x50m Värde för groddjur: Klass 2 (visst värde)
Groddjur	Inga groddjur eller rom observerades vid något av de två besöken.
Beskrivning av vattenförekomsten	Bastmotjärn, en medelstor vattenförekomst med öppen vattenspegel. Vattnet är stilla, utan beskuggning, eller högre vegetation. Omkringliggande mark består av gungfly bestående av grästuvor och vitmossa. Visst skydd av vegetation vid strandlinje.
Övrigt	Ingen observation av fisk eller kräftor på plats
Foto: <i>Medelstor damm, omkringliggande barrskog. Gräs och vitmossor i tuvor omkring. Öppen vattenspegel.</i>	

Tabell 3. Resultat från groddjursinventering av lokal 2.

Lokal 2	Area: 20x10m Värde för groddjur: Klass 3 (lågt värde)
Groddjur	Inga groddjur eller rom observerades vid något av de två besöken.
Beskrivning av vattenförekomsten	Sumpskogsparti med vattenförekomst i stillastående gölar. Stor risk för uttorkning under senare delen av våren och sommaren.
Övrigt	Påtaglig risk för uttorkning under period med yngeltillväxt.
Foto: <i>Våtare sumpskogsparti med stillastående vatten.</i>	

Tabell 4. Resultat från groddjursinventering av lokal 3.

Lokal 3	Area: 200 x 200 m Värde för groddjur: Klass 2 (visst värde)
Groddjur	Inga groddjur eller rom observerades vid något av de två besöken.
Beskrivning av vattenförekomsten	Märrsprängan, med stor vattenförekomst där omkringliggande miljö består av en större myrmark. Närmast vattnet finner man gungfly med mindre grästuvor och vitmossor. Öppen vattenspegel som kvarstår året om. Avsaknad av skyddande vegetation.
Övrigt	Ingen observation av fisk eller kräfter på plats.
Foto: Rikligt förekomst av gungfly och vitmossa intill. Öppen vattenspegel.	

Tabell 5. Resultat från groddjursinventering av lokal 4

Lokal 4	Area: 50x2m Värde för groddjur: Klass 3 (lågt värde)
Groddjur	Inga groddjur eller rom observerades vid något av de två besöken.
Beskrivning av vattenförekomsten	Lokal 4 utgörs av ett mindre vattendrag som passerar under vägen i en trumma. Rinnande vatten i mindre mängd, ingen skyddande vegetation och risk för uttorkning.
Övrigt	Vattnet passerar mellan två gårdar. Boende har noterat fåtalet groddjur genom åren.
Foto: Mindre vattendrag	

Tabell 6. Resultat från groddjursinventering av lokal 5

Lokal 5	Area: 35x35 m Värde för groddjur: Klass 1 (høgt värde)
Groddjur	4 individer av mindre vattensalamander noterades vid andra besøket.
Beskrivning av vattenförekomsten	Damm med öppen vattenspegel och vegetation intill kanterna. Dammens omges delvis av skuggande granar och yngre skog. Välutvecklad makrofytflora.
Övrigt	Mindre fisk och en snok (fridlyst) noterades på platsen.
Foto: <i>Mindre damm vid Risätterstorp.</i>	

Tabell 7. Resultat från groddjursinventering av lokal 6

Lokal 6	Area: 300x200m Värde för groddjur: Klass 1 (høgt värde)
Groddjur	Inga groddjur eller rom observerades vid något av de två besøken. Området är svårt att ta sig ut till på grund av dålig bärighet i marken.
Beskrivning av vattenförekomsten	På västra sidan finner man ett mosaikartat våtmarksområde, Vis-terudsmossen) med bestående vattengølar och skydd i form av vass och vegetation. Öster om vägen ett mindre vattendrag, åkermark och ett skogsparti.
Övrigt	Området sen tidigare utpekad som en lokal med stor förekomst av groddjur. Befintlig groddjurspassager finns utmed riksväg 62. Med anledning av detta bedöms lokalen ändå hysa ett høgt värde för groddjur.
Foto: <i>Mindre gölar med omkringliggande vegetation som bildar ett stort våtmarks-komplex (Vis-terudsmossen)</i>	

Tabell 8. Resultat från groddjursinventering av lokal 7.

Lokal 7	Bredd: 30 m Värde för groddjur: Klass 3 (lågt värde)
Groddjur	Inga groddjur noterades på platsen.
Beskrivning av vattenförekomsten	Kvarntorpsån, större vattendrag. Strömmande vatten utan möjligheter till skydd utefter strandkanter eller lugnvatten.
Övrigt	
Foto: Större vattendrag som passerar under vägbro.	

Tabell 9. Resultat från groddjursinventering av lokal 8.

Lokal 8	Bredd: 30 m Värde för groddjur: Klass 2 (visst värde)
Groddjur	Grodrom av vanlig groda eller åkergroda, två romklumpar.
Beskrivning av vattenförekomsten	Mindre våtmark som kantas av ett dike samt öppen gräsmark. Våtmarken beskuggas delvis av salix-buskar. Vattentillgången är troligen tämligen beständig, alternativt torkar våtmarken ut senare under sommaren.
Övrigt	
Foto: Mindre våtmark nedanför bergbrant.	

4 Referenser

Helldin, J-O. 2017. Metod för identifiering av konfliktsträckor för groddjur längs befintlig infrastruktur. Publikationsnummer: 2017:097. Utgivare: Trafikverket

Håkansson, E. Helldin, J-O 2018. Groddjursåtgärdernas skick och underhållsbehov – resultat av teknisk besiktning. Trafikverket & SLU

Trafikverket 2012. Konfliktpunkter mellan groddjur och vägar. Trafikverket Region Väst. Rapport 2010:099. Mats Lindqvist, Åsa Röstell, Samhälle Trafikverket Region Väst.

Hemsidor

Artportalen, [https://www.artportalen.se/grod- och kräldjur i området](https://www.artportalen.se/grod-och-kraldjur-i-området). Data hämtad 2020-05-06

SMHI, <https://www.smhi.se/klimat/klimatet-da-och-nu/manadens-vader-och-vatten-sverige/manadens-vader-i-sverige/april-2020-mild-blasig-och-torr-1.157549?l=null> Data hämtad 2020-05-07